

BESLUIT VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN DRENTHE INZAKE ONTHEFFING OP BASIS VAN HOOFDSTUK 3 VAN DE WET NATUURBESCHERMING (WNB)

Ontheffinghouder	:	Woonservice
Activiteit	:	Renoveren en isoleren van woningen
Locatie	:	Verschillende straten in Veenoord, zie bijlage 1

Deze ontheffing wordt verleend voor de periode vanaf het moment van afgifte tot en met 31 juli 2027.

Besluit

Gedeputeerde Staten van Drenthe (GS) hebben besloten op basis van bijgevoegde motivering (zie bijlage 1) een ontheffing te verlenen aan Woonservice voor wat betreft de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1, lid 4 van de Wnb waar het gaat om het opzettelijk verstoren van de huismus en gierzwaluw en artikel 3.5, lid 2 en lid 4 van de Wnb waar het gaat om het opzettelijk verstoren van vleermuizen en het beschadigen of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van vleermuizen.

De ontheffing wordt verleend onder de volgende voorschriften:

1. Algemene voorschriften

- 1.1 De ontheffing wordt slechts voor de hierboven beschreven verbodsbepalingen en genoemde soorten verleend.
- 1.2 Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
- 1.3 De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met de provincie Drenthe indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschriften 1.1 en 1.2 noodzakelijk zijn.
- 1.4 Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder, haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
- 1.5 Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
- 1.6 De ontheffinghouder dient, zodra de datum van aanvang van de werkzaamheden bekend is, doch uiterlijk 7 dagen van tevoren, hiervan melding te maken bij de provincie Drenthe. Dit kan door een e-mail te sturen naar vth@drenthe.nl.

2. Specifieke voorschriften

- 2.1 Er dient gewerkt te worden zoals beschreven in het ecologisch werkprotocol (AKTB Buro Bakker, d.d. 28 juli 2022) en de per e-mail toegestuurde aanvullende informatie, behorend bij dit besluit.
- 2.2 Kleine wijzigingen in de uitvoering van het project en de hieronder genoemde voorschriften kunnen doorgevoerd worden na afstemming met de ecooloog en in overleg met het

- bevoegd gezag/ toezichthouder en dienen minimaal ecologisch gelijkwaardig te zijn aan de in de aanvraag voorgestelde werkwijze.
- 2.3 Voorafgaand aan de werkzaamheden dient door een ecologische deskundige vastgesteld te zijn dat er geen beschermde soorten in de te renoveren woningen aanwezig zijn.
 - 2.4 De in dit besluit beschreven voorschriften dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit ecologisch werkprotocol dient ten alle tijden op de locatie (papier of digitaal) aanwezig te zijn en dient onder betrokken werknemers, met name ook de uitvoerenden op de locatie, bekend te zijn. Werkzaamheden dienen conform dit protocol te worden uitgevoerd.
 - 2.5 Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een (ecologisch) logboek bijgehouden te worden van alle ecologische handelingen. Uit dit logboek moet aantoonbaar blijken wanneer en op welke wijze de hier beschreven voorschriften zijn uitgevoerd. Dit logboek moet op verzoek worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren en is beschikbaar voor inzage voor het bevoegd gezag.
 - 2.6 Voorafgaand aan de werkzaamheden dienen de verblijfplaatsen ongeschikt te worden gemaakt onder begeleiding van een ecologisch deskundige. Het ongeschikt maken van woningen dient uitsluitend plaats te vinden voorafgaand aan de uitvoering van de renovatiewerkzaamheden. Hierbij moet worden voorkomen dat verblijfplaatsen onnodig ongeschikt gemaakt worden omdat de werkzaamheden pas na het betreffende voortplantings- of winterseizoen plaatsvinden. De planning moet uitsluiten dat t.g.v. het ongeschikt maken van een broed-, kraam-, paar- of winterseizoen voor een soort onnodig verloren gaat.

Gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis

- 2.7 De ontheffinghouder dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de kwetsbare periodes van de gewone- en de ruige dwergvleermuis. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer of korter zijn. De periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient daarom afgestemd te worden met een ecologisch deskundige op het gebied van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis.
- 2.8 Indien de werkzaamheden niet buiten het kwetsbare seizoen van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis uitgevoerd kunnen worden, dienen de woningen voorafgaand aan het kwetsbare seizoen ongeschikt gemaakt te worden zodat er tijdens de werkzaamheden geen verstoring plaatsvindt van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis .
- 2.9 De ontheffinghouder dient, drie tot zes maanden voorafgaand aan de werkzaamheden, conform het ecologisch werkprotocol d.d. 28 juli 2022 van AKTB Buro Bakker externe, duurzame vleermuiskasten geschikt als zomer- en paar- (of mild winter) verblijf voor beide dwergvleermuizen op te hangen in of in de directe omgeving van het plangebied. Deze kasten dienen op minstens vier meter hoogte te zijn gesitueerd, met een vrije in- en uitvliegrouete en vrij te zijn van kunstmatige lichtverstoring. De externe vleermuiskasten dienen permanent aanwezig te blijven voor de gewone en ruige dwergvleermuis, nadat de werkzaamheden zijn afgerond. Indien de externe vleermuiskasten vervangen dienen te worden, dient dit altijd plaats te vinden onder begeleiding van een ecologisch deskundige, die inspecteert of de kast in gebruik is door vleermuizen.
- 2.10 Als compensatie voor de kraamverblijven van de gewone dwergvleermuis dienen er overeenkomstig het ecologisch werkprotocol d.d. 28 juli 2022, van AKTB Buro Bakker, externe kraamkasten opgehangen te worden. Deze vervangende vleermuiskasten dienen minimaal één kraamseizoen samen met de oorspronkelijke kraamverblijven beschikbaar te zijn, voordat de werkzaamheden die van invloed zijn op de huidige kraamverblijven kunnen starten. Deze kasten dienen op minstens vier meter hoogte te zijn gesitueerd, met een vrije in- en uitvliegrouete en vrij te zijn van kunstmatige lichtverstoring. De externe kraamkasten dienen als ecologische plus permanent beschikbaar te blijven in het plangebied. Indien de externe kraamkasten

- vervangen dienen te worden, dient dit altijd plaats te vinden onder begeleiding van een ecologisch deskundige, die inspecteert of de kast in gebruik is of niet door vleermuizen.
- 2.11 Na afloop van de werkzaamheden dienen er conform het ecologisch werkprotocol d.d. 28 juli 2022, van AKTB Buro Bakker, permanente zomer- en paar(/milde winter) interne c.q. in pandige verblijfplaatsen voor de gewone- en ruige dwergvleermuis gerealiseerd c.q. gecreëerd te zijn in de bebouwing. Dit gaat om het beschikbaar stellen van het dak en de gevelbetimmering. Deze inbouwvoorzieningen dienen op minstens vier meter hoogte te zijn gesitueerd, met een vrije in- en uitvliegroute en vrij te zijn van kunstmatige lichtverstoring. Wijzigingen met betrekking tot de permanente mitigatie dienen voorafgaand ter goedkeuring overlegd te worden met het bevoegd gezag.
- 2.12 Na afloop van de werkzaamheden dienen er overeenkomstig het ecologisch werkprotocol d.d. 28 juli 2022, van AKTB Buro Bakker duurzame en permanente kraamverblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis gerealiseerd te zijn. Deze inbouwvoorzieningen dienen op minstens vier meter hoogte te zijn gesitueerd, met een vrije in- en uitvliegroute en vrij te zijn van kunstmatige lichtverstoring. Wijzigingen met betrekking tot de permanente mitigatie dienen voorafgaand ter goedkeuring overlegd te worden met het bevoegd gezag.
- 2.13 De monitoring van de kraamvoorzieningen voor gewone dwergvleermuis wordt gestart in mei 2023. In 2023 worden de voorzieningen gemonitord die in 2021 en 2022 beschikbaar zijn gekomen. Dit zijn de externe kraamkasten die op verschillende locaties in de wijk zijn opgehangen en de kraamkasten die zijn ingebouwd aan de nieuwbouwlocatie Werkhorststraat en de voorzieningen die worden ingebouwd aan de Nieuwe Weg 77, 85 en Van Hogendorpstraat 24 en 36 en de Groen van Prinstererstraat 12 en 20. In 2024 t/m 2026 worden alle kraamvoorzieningen gemonitord. De monitoring vindt plaats door middel van drie ochtendbezoeken in de kraamperiode, tussen 15 mei en 15 juli. In de ochtend wordt vaak gezwermd voordat de dieren naar binnen vliegen, waardoor activiteit bij de verblijfplaats langer aanhoudt en makkelijker wordt opgemerkt. Hierbij gaan de onderzoekers zich met de fiets verplaatsen om de vereiste inzet te beperken. In 2023 wordt de monitoring uitgevoerd met vijf personen en in de jaren 2024 t/m 2026 met zes personen. De resultaten van de monitoring worden jaarlijks gerapporteerd aan Woonservice en bevoegd gezag in september van dat jaar. De bevindingen worden gedeeld in het netwerk van Netwerk Groene Bureaus, om bij te dragen aan de kennisopbouw over de effectiviteit van dergelijke voorzieningen.

Laatvlieger

- 2.14 Ruim voorafgaand aan de werkzaamheden aan de woningen waar verblijfplaatsen van de laatvlieger zijn geconstateerd (Beukenstraat 4 en 6), dient middels een inspectie van de spouwmuur de mogelijkheid van verblijfplaatsen van de laatvlieger in de spouw te worden onderzocht. Deze inspectie dient plaats te vinden buiten de kwetsbare periode van de laatvlieger (zie ook voorschrift 2.15)
- 2.15 Indien uit het onderzoek bij voorschrift 2.14 blijkt dat de verblijfplaats van de laatvlieger zich in de spouwmuur kan bevinden, dient de ontheffinghouder bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de kwetsbare perioden van de laatvlieger, in dit geval de zomerperiode. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer of korter zijn. De periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient daarom afgestemd te worden met een ecologisch deskundige op het gebied van de laatvlieger. Indien de werkzaamheden niet buiten het kwetsbare seizoen van de laatvlieger uitgevoerd kunnen worden, dienen de woningen voorafgaand aan het kwetsbare seizoen ongeschikt gemaakt te worden zodat er geen verstoring plaatsvindt van deze vleermuizen tijdens de werkzaamheden.
- 2.16 Indien uit het onderzoek bij voorschrift 2.14 blijkt dat de spouw toegankelijk is voor de laatvlieger en verblijfplaatsen van de laatvlieger in de spouwmuur niet kunnen worden uitgesloten, dienen er na afloop van de werkzaamheden inwendige duurzame en permanente zomerverblijfplaatsen voor de laatvlieger gerealiseerd te zijn in de woningen aan de

Beukenstraat 2 t/m 8 (even nummers). De invulling van de te realiseren inwendige zomerverblijfplaatsen dient ter goedkeuring te worden voorgelegd aan het bevoegd gezag via vth@drenthe.nl onder vermelding van het zaaknummer. De werkzaamheden aan de woningen Beukenstraat 4 en 6 die van invloed zijn op de verblijfplaatsen van de laatvlieger, kunnen pas plaatsvinden nadat er door het bevoegd gezag goedkeuring is verleend voor de invulling van de permanente voorzieningen.

- 2.17 Indien conform voorschrift 2.16 inwendige duurzame en permanente zomerverblijfplaatsen worden gerealiseerd, dient de functionaliteit ervan te worden gemonitord. Dit dient te worden uitgewerkt in een nader op te stellen monitoringsplan en dient ter goedkeuring te worden voorgelegd aan het bevoegd gezag via vth@drenthe.nl onder vermelding van het zaaknummer.

Huismus en gierzwaluw

- 2.18 Er dienen geen fysieke werkzaamheden plaats te vinden aan de nestlocaties van de huismus en gierzwaluw, overeenkomstig het ecologisch werkprotocol, d.d. 28 juli 2022, van AKTB Buro Bakker. Indien er wel sprake is van verwijdering van de oorspronkelijke nesten van de huismus en/of gierzwaluw, is er sprake van een calamiteit en dient er direct contact te worden opgenomen met het bevoegd gezag. Wel dienen de 30 opgehangen kasten permanent beschikbaar te blijven. Indien deze kasten worden verwijderd, dient dit door een ter zake kundige ecooloog van tevoren geïnspecteerd te worden.
- 2.19 De lateien (maatregelenpakket H uit het Activiteitenplan (Buro Bakker, 28 oktober 2021)) worden buiten het broedseizoen aangebracht bij de woningen (of direct aangrenzende woningen) waar nestplaatsen van de huismus en gierzwaluw zijn vastgesteld. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer of korter zijn. De periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient daarom afgestemd te worden met een ecologisch deskundige op het gebied van de huismus en gierzwaluw.

3. Overige voorschriften

- 3.1 Verstoring van de nestplaatsen van (algemene) broedvogels in het plangebied (o.a. huiszwaluw en spreeuw) wordt voorkomen door de lateien (maatregelenpakket H uit het Activiteitenplan (Buro Bakker, 28 oktober 2021)) buiten het broedseizoen aan te brengen bij de woningen (of direct aangrenzende woningen) waar nestplaatsen van (algemene) broedvogels aanwezig zijn/zijn vastgesteld. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer of korter zijn. De periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient daarom afgestemd te worden met een ecologisch deskundige op het gebied van (algemene) broedvogels.
- 3.2 Er mogen geen nesten van de huiszwaluw verwijderd worden. Indien er (per ongeluk) een nest van een huiszwaluw wordt verwijderd buiten het broedseizoen, dienen er twee kunstmatige nestkommen ter compensatie aangebracht te worden op aanwijzing van een ecologisch deskundige, op de plek waar het originele nest was gesitueerd.
- 3.3 Er mogen eveneens geen nesten van de spreeuw worden verwijderd, ook niet buiten het broedseizoen. Indien er toch een spreeuwnest wordt verwijderd, dient dit gecompenseerd te worden middels externe, duurzame spreeuwenkasten of de plaats waar het originele nest zat weer te herstellen. Dit dient in beide gevallen plaats te vinden op aanwijzing van een ecologisch deskundige.
- 3.4 Een ecologisch deskundige op het gebied van de beschermde soorten waarvoor ontheffing is verleend dient ten minste aanwezig of betrokken te zijn op de volgende momenten:
- a) bij het ongeschikt maken van de woningen voor vleermuizen, voorafgaand aan de werkzaamheden
 - b) tijdens het aanbrengen of het bepalen van de exacte locaties van de alternatieve (zowel de tijdelijke als de permanente) verblijfplaatsen op geschikte locaties.

- c) bij de broedvogelcheck/ecologische vrijgave.
- 3.5 Het kan voorkomen dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren. In dat geval dient de ontheffinghouder, minimaal vier maanden voor het verstrijken van deze termijn een nieuwe aanvraag in te dienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.

4. Zorgplicht

- 4.1 De ontheffinghouder dient voldoende zorg in acht te nemen voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Activiteiten of werkzaamheden die leiden tot negatieve effecten op plant- of diersoorten dienen achterwege gelaten te worden, of zo uitgevoerd te worden waardoor de effecten beperkt of ongedaan gemaakt worden.
- 4.2 In navolging van het voorgaande voorschrift dient de ontheffinghouder rekening te houden met het broedseizoen van vogels. De werkzaamheden dienen zoveel mogelijk uitgevoerd te worden buiten het broedseizoen. Mocht dit niet mogelijk zijn, dient een ecologisch deskundige, gespecialiseerd met betrekking tot de aangetroffen beschermde soorten, voorafgaand aan de werkzaamheden het plangebied en/of alle te kappen bomen te controleren op in gebruik zijnde nesten. Indien er in gebruik zijnde nesten worden aangetroffen, dienen de werkzaamheden te worden uitgesteld tot na het broedseizoen. Het plangebied dient hiervoor te worden vrijgegeven door de ecologisch deskundige.

Gedeputeerde Staten voornoemd,
namens dezen,

A. Venekamp,
Teammanager Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving

Afschrift aan:

- Ontheffinghouder
- Adviesbureau AKTB Buro Bakker (digitaal)
- het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Emmen (digitaal)

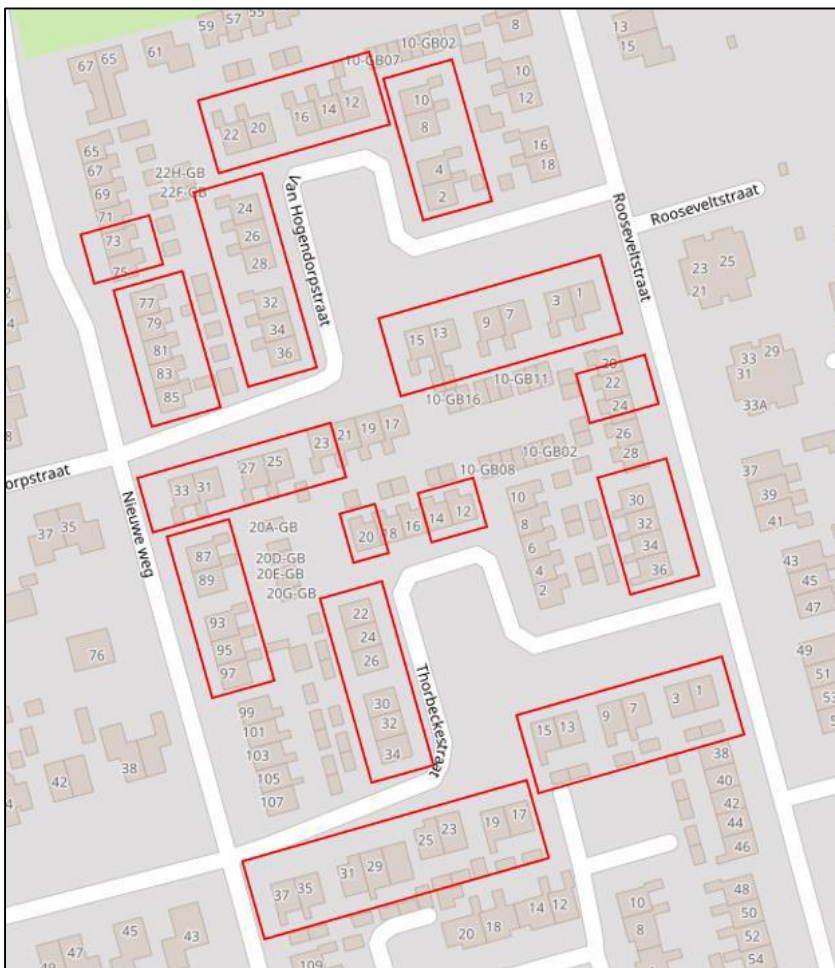
Bezwaar

Belanghebbenden die het niet eens zijn met dit definitieve besluit, kunnen binnen zes weken na de dag van verzending van dit besluit een bezwaarschrift indienen bij het college van Gedeputeerde Staten van Drenthe. Voor meer informatie over de bezwaarprocedure zie <http://provincie.drenthe.nl/loket/bezwaarschriften>.

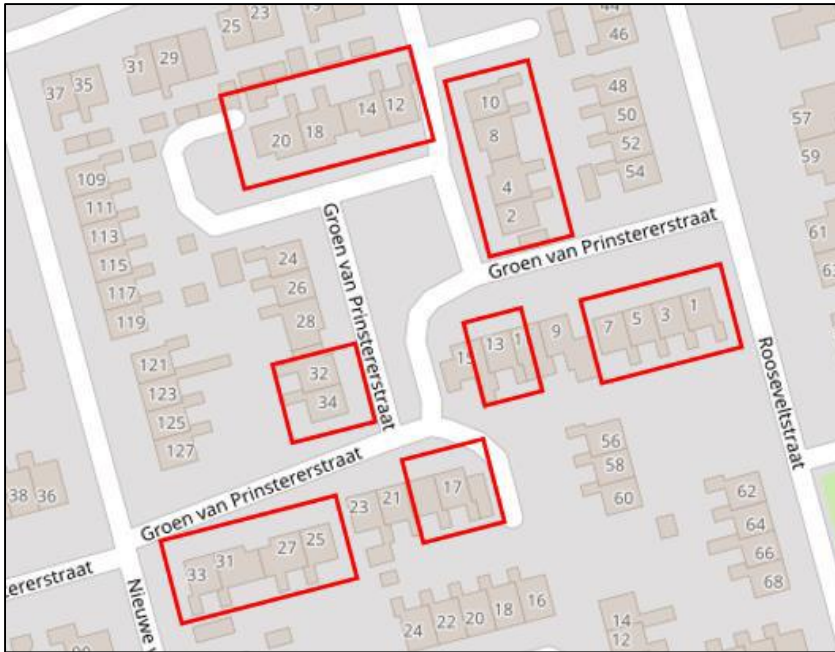
BIJLAGE 1: MOTIVERING BIJ BESLUIT

1. Aanvraag en procesverloop

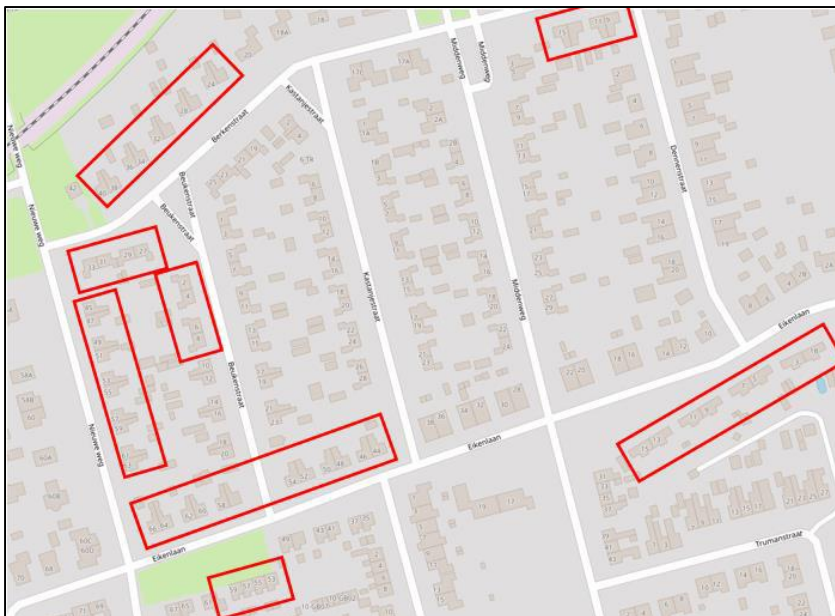
Op 3 mei 2021 hebben wij een aanvraag ontvangen voor een ontheffing van de Wnb van ecologisch adviesbureau Buro Bakker/ ATKB namens Woonservice (hierna ontheffinghouder). Op 28 oktober 2021 hebben wij een aangepast activiteitenplan en op 28 juli 2022 een aangepast ecologisch werkprotocol ontvangen als gevolg van enkele wijzigingen in de werkzaamheden. De ontheffinghouder heeft ons, naar aanleiding van de door ons gestelde vragen, meerdere malen per e-mail aanvullende informatie toegestuurd. Deze maken onderdeel uit van dit besluit. Het project betreft de renovatie en isolatie van woningen aan verschillende straten in Veenoord, gemeente Emmen, zie figuur 1, 2 en 3. De ontheffinghouder heeft een ontheffing aangevraagd voor de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1 lid 4 en artikel 3.5 lid 2 en lid 4 van de Wnb voor de volgende soorten: huismus, gierzwaluw, gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger.

Figuur 1: Ligging plangebied en te renoveren woningen (rood omlind) (uitvoeringsperiode oktober 2021-juni 2022). Bron: Activiteitenplan werkzaamheden Veenoord (Buro Bakker, 28 oktober 2021).

Figuur 2: Ligging plangebied en te renoveren woningen (rood omlijnd) (uitvoeringsjaar 2022). Bron: Activiteitenplan werkzaamheden Veenoord (Buro Bakker, 28 oktober 2021).

Figuur 3: Ligging plangebied en te renoveren woningen (rood omlijnd) (uitvoeringsjaar 2023). Bron: Activiteitenplan werkzaamheden Veenoord (AKTB Buro Bakker, d.d. 28 oktober 2021).

2. Wettelijk kader

2.1 Vogelrichtlijn

De huismus, gierzwaluw en huiszwaluw zijn beschermde inheemse vogelsoorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn.

- Op grond van artikel 3.1 lid 2 van de Wnb is het verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.

- Op grond van artikel 3.1 lid 4 van de Wnb is het verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.

Het nest van een vogel, zoals bedoeld in artikel 3.1 lid 2 van de Wnb is de plaats die een vogel gebruikt voor het leggen en uitbroeden van de eieren en het grootbrengen van de jongen, voor zover het geen nestvlieder betreft. Ook de inhoud en de functionele omgeving van het nest moeten worden beschermd voor zover het broedsucces hiervan afhankelijk is. Artikel 3.1 lid 2 van de Wnb is gedurende het broedseizoen van toepassing op alle in gebruik zijnde nesten van vogels. Nesten van de huismus zijn op basis van vaste jurisprudentie bovendien jaarrond beschermd. Dit houdt in dat ook buiten het broedseizoen de nesten beschermd zijn en niet mogen worden vernield of weggehaald.

2.2 *Habitatrichtlijn, bijlage II van verdrag van Bern en Bijlage I van verdrag van Bonn*

De gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis en de laatvlieger zijn beschermde inheemse soorten als bedoeld in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, en bijlage II van het verdrag van Bern voor zover het de ruige dwergvleermuis en de laatvlieger betreft, en zijn zodoende beschermd op grond van artikel 3.5 van de Wnb.

- Op grond van artikel 3.5 lid 2 van de Wnb is het verboden om dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
- Op grond van artikel 3.5 lid 4 van de Wnb is het verboden om de voorplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.

Onder voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van vleermuizen als bedoeld in artikel 3.5 lid 4 van de Wnb vallen o.a. kraamverblijven, zomerverblijven, paarverblijven en winterverblijven, maar ook essentiële vliegroutes en foerageergebieden die van belang zijn voor de instandhouding van de voortplantingsplaats of rustplaats worden hieronder gerekend. Tijdelijke, seizoensgebonden verblijfplaatsen zoals holtes c.q. hollen die van belang zijn voor de gunstige staat van instandhouding van een soort op populatieniveau of per individu, zijn ook beschermd middels artikel 3.5, lid 4 van de Wnb.

Naast artikel 3.5 lid 4 van de Wnb is ontheffing gevraagd voor artikel 3.5 lid 2 van de Wnb. Gelet op de werkzaamheden valt niet uit te sluiten dat er sprake is van mogelijk opzettelijke verstoring van de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en de laatvlieger. Om die reden is er een ontheffing van de verbodsbepaling genoemd in artikel 3.5, lid 2, van de Wnb noodzakelijk.

2.3 *Beoordelingsgronden ontheffing verlening*

Op grond van artikel 1.10 lid 3 van de Wnb dienen wij bij het afgeven van een ontheffing op grond van de Wnb rekening te houden met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied en de regionale en lokale bijzonderheden. In dit geval zien wij, deze belangen in acht genomen, geen reden om de ontheffing anders vorm te geven.

Daarnaast blijkt uit de relevante wet- en regelgeving dat de aangevraagde ontheffing alleen kan worden verleend als er geen andere bevredigende oplossing bestaat, de ontheffing aangevraagd wordt onder een aangewezen belang en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in het geding is. De ontheffinghouder heeft aangegeven te voldoen aan de voorwaarden zoals deze worden gesteld in artikel 3.3 lid 4 en artikel 3.8 lid 5 van de Wnb.

3. **Overwegingen**

Woonservice is voornemens een groot aantal woningen in Veenoord te renoveren om het energielabel terug te brengen naar minimaal B. De voorgenomen werkzaamheden bestaan uit het (na)isoleren van daken (van binnenuit) en spouwmuren, glasvervanging, gevelherstel metselwerk (lateien aanbrengen d.m.v. spiraalankers en voegwerk), schilderwerk buiten (bijwerken) en het plaatsen van mechanische ventilatie en isolatie (enkel binnen werkzaamheden). Niet alle woningen hebben dezelfde

aanpassingen nodig. Hierom zijn de werkzaamheden in vier pakketten opgedeeld en is in tabel 2 en tabel 3 uit het Activiteitenplan (Buro Bakker, 28 oktober 2021) te zien bij welke woningen welke werkzaamheden worden uitgevoerd.

Uitgevoerd onderzoek

Naar aanleiding van bovenstaand voornemen heeft ecologisch adviesbureau Buro Bakker/ATKB in 2020 een quickscan uitgevoerd en is nader onderzoek gedaan naar de aanwezigheid van beschermde soorten en hun verblijfplaatsen in de betreffende woningen.

Uit de quickscan kwam naar voren dat de woningen geschikt zijn voor verblijfplaatsen van huismus, gierzwaluw, huiszwaluw en vleermuizen. De vervolgonderzoeken zijn uitgevoerd conform Kennisdocument Huismus (BIJ12, 2017), Kennisdocument Gierzwaluw (BIJ12, 2017) en het Vleermuisprotocol (2017).

In totaal zijn er binnen het plangebied 33 huismusnesten en 26 nesten van gierzwaluwen aangetroffen. Daarnaast zijn 42 verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen. Hieronder zijn 4 kraamverblijven, 5 zomerverblijfplaatsen en 23 paar/winter/jaarrond verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuizen. Verder 8 paar-/winterverblijven van ruige dwergvleermuizen en 2 zomer verblijfplaatsen van laatvliegers aangetroffen. Tot slot zijn nog 27 nesten van huiszwaluwen waargenomen en 7 spreeuwnesten.

Natuurvrij maken

Alle woningen met verblijfplaatsen voor vleermuizen dienen ongeschikt gemaakt te worden in de maanden september c.q. oktober 2022. Vanwege het feit dat de werkzaamheden, conform planning behorende bij de aanvraag, alleen in de winter plaatsvinden hoeven de woningen voor vogels niet ongeschikt gemaakt te worden. Als deze planning verandert en er wel in het broedseizoen gewerkt gaat worden, dan dienen de woningen vòòr 1 maart wel voor broedvogels ongeschikt gemaakt te worden. Let op, voor woningen met pakket H dient te allen tijde buiten het broedseizoen gewerkt te worden. Daarnaast dienen huiszwaluw- en spreeuwnesten ook niet verwijderd te worden. Indien hier wel sprake van is, dient er compensatie plaats te vinden conform de voorschriften 3.2. en 3.3. in dit besluit.

Het ongeschikt maken dient te gebeuren onder ecologische begeleiding om te borgen dat het op de juiste manier wordt uitgevoerd. Nadat de woningen ongeschikt zijn gemaakt dient maximaal één week voor aanvang van de werkzaamheden een controle plaats te vinden om te borgen dat geen dieren meer aanwezig zijn. Voor vleermuizen geldt dat alle holten en kieren onder dakpannen en tussen de overstek en gevel ongeschikt gemaakt worden. Holten en kieren van 1.5 cm of meer kunnen worden dichtgemaakt met vulschuim en het gebruik van exclusion flaps. Het ongeschikt maken met exclusion flaps bij de geschikte uitvlieglocaties zorgt ervoor dat vleermuizen wel uit de verblijfplaatsen kunnen, maar niet meer terug. De exclusion flaps worden zo geplaatst dat vleermuizen alleen via de flaps nog naar buiten kunnen, terwijl andere geschikte in- en uitvlieglocaties worden dichtgemaakt. Voor alle jaren geldt dat het ongeschikt maken van de woningen en ecologische controles dienen te worden uitgevoerd. De momenten dat een ecooloog ter plaatste moet zijn om de werkzaamheden ecologisch te begeleiden, of een controle uit te voeren zijn de volgende:

- Tijdens het ongeschikt maken van woningen;
- Maximaal één week voor de start van de werkzaamheden en na het ongeschikt maken: controle of geen vleermuizen of vogels meer aanwezig zijn;
- Tijdens de werkzaamheden: inbouwen van kraamkasten, opbrengen gevelbekleding en daken geschikt maken (controle of daken reeds geschikt zijn of nog moeten worden gemaakt);
- Na de werkzaamheden: controle permanente mitigatie gerealiseerd.

Tijdelijke compensatie

Ruim voorafgaand aan de werkzaamheden aan de woningen waar verblijfplaatsen van de laatvlieger zijn geconstateerd (Beukenstraat 4 en 6), dient middels een inspectie van de spouwmuur de mogelijkheid van verblijfplaatsen van de laatvlieger in de spouw te worden onderzocht. Deze inspectie dient plaats te vinden buiten de kwetsbare periode van de laatvlieger (zie ook voorschrift 2.15).

De externe vleermuiskasten zijn opgehangen met een planning die inmiddels is veranderd ten opzichte van het Activiteitenplan, nu conform het ecologisch werkprotocol, d.d. 28 juli 2022, van AKTB Buro Bakker. In het voorgaande voorstel werd er vanuit gegaan dat eind 2021/begin 2022 een aantal werkzaamheden reeds waren afgerond, inclusief het extra ophangen van externe vleermuiskasten aan woningen die gereed waren, en het voorzien van permanente maatregelen. Dit blijkt nu alleen het geval te zijn voor de Groen van Prinsterenstraat 2, 4, 8, 10, 12, 14, 18, 20, 32 en 34 en 1, 3, 5, 7, 13, 17, 19, 25, 27, 31 en 33. Hier zijn de werkzaamheden volledig afgerond in week 45 van 2022. In deze woningen zitten de volgende verblijfplaatsen:

- één gewone dwergvleermuis paarverblijf;
- één gewone dwergvleermuis zomerverblijf;
- één ruige dwergvleermuis paarverblijf;
- twee gewone dwergvleermuis jaarronde verblijfplaatsen.

Daarnaast zijn de werkzaamheden in de Rooseveltstraat 30-36 en Thorbeckestraat 1-15 en 17-37 in december 2022/begin 2023 afgerond. Omdat deze woningen gereed zijn aan het einde van het jaar 2022 / begin van 2023, kunnen de vleermuizen hier weer terugkeren naar de toegepaste permanente verblijfplaatsen. Er zijn dan geen tijdelijke, nieuwe voorzieningen meer nodig. Er dienen nog zestien zomerkasten (type ANS-2) te worden opgehangen. Tevens dient er nog één kraamkast (VMT3) te worden opgehangen. Deze kasten dienen zo spoedig mogelijk opgehangen te worden binnen 200 meter van de te renoveren woningen. Er mogen niet meer dan drie kasten per gevel worden opgehangen. De kasten dienen op minimaal vier meter hoogte met geen obstakels eronder of ervoor (struiken, bergingen) te worden geplaatst. Het ecologisch werkprotocol, d.d. 28 juli 2022, van AKTB Buro Bakker is de leidraad hiervoor.

Nesten van de huismus, huiszwaluw, gierzwaluw en spreeuw mogen niet vernield c.q. verwijderd worden ten tijde van de werkzaamheden. Indien dit wel gebeurt, is er sprake van een calamiteit, en dient er contact te worden opgenomen met het bevoegd gezag.

Permanente mitigatie

Broedvogels

In het ecologisch werkprotocol, d.d. 28 juli 2022, van AKTB Buro Bakker, is aangegeven dat de huismus- en gierzwaluwnesten bereikbaar blijven en daardoor geen maatregelen benodigd zijn. Wel dienen de 30 opgehangen kasten permanent beschikbaar te blijven. Indien deze kasten worden verwijderd, dient dit door een ter zake kundige ecooloog van tevoren geïnspecteerd te worden. Wanneer er een nest van de huismus en/of gierzwaluw beschadigd raakt en/of vernield wordt, dient er contact te worden opgenomen met het bevoegd gezag. Er mogen geen nesten van de huiszwaluw verwijderd worden. Indien er (per ongeluk) een nest van een huiszwaluw wordt verwijderd buiten het broedseizoen, dienen er twee kunstmatige nestkommen ter compensatie aangebracht te worden op aanwijzing van een ecologisch deskundige, op de plek waar het originele nest was gesitueerd. Er mogen eveneens geen nesten van de spreeuw worden verwijderd, ook niet buiten het broedseizoen. Indien er toch een spreuwenest wordt verwijderd, dient dit gecompenseerd te worden door het plaatsen van externe, duurzame spreuwenkasten of de plaats waar het originele nest zat weer te herstellen. Dit dient in beide gevallen plaats te vinden op aanwijzing van een ecologisch deskundige.

Dwergvleermuizen en de laatvlieger

Wij raden aan om alle reeds opgehangen wandschalen en vleermuiskasten in de omgeving van het plangebied ook permanent te laten hangen.

Voor de vier aangetroffen kraamkolonies, worden in totaal 18 kasten van het type VMPMK1 ingebouwd conform het ecologisch werkprotocol, d.d. 28 juli 2022, van AKTB Buro Bakker. Dit dient te gebeuren bij de volgende adressen:

- Nieuwe Weg: 45, 47, 49, 51, 77, 85
- Hogendorpstraat: 24, 36
- Groen van Prinstererstraat: 12, 20
- Berkenstraat: 27, 33
- Eikenlaan: 44, 46, 48, 50, 52, 54

Bij de woningen van pakket H (20 woningen) wordt de gevelbekleding vervangen. Bij de terugplaatsing van deze bekleding dient er minstens 2,5 cm tussen de bekleding en de muur te zitten. Er dienen twee invliegopeningen van 2,5 cm breed en 4-5 cm hoog gemaakt te worden zodat vleermuizen kunnen invliegen. Deze opening dient dan op minimaal 4 meter hoogte te worden aangebracht, conform het ecologisch werkprotocol, d.d. 28 juli 2022, van AKTB Buro Bakker.

Alle daken van de woningen blijven geschikt, of worden geschikt gemaakt voor vleermuizen conform het ecologisch werkprotocol, d.d. 28 juli 2022, van AKTB Buro Bakker. Er dient geborgd te worden dat de vleermuizen via de gevelpannen op het dak kunnen komen. Als er genoeg ruimte onder de gevelpannen zit (voor vleermuizen is een kier van 2,5 cm voldoende, en er is verbinding met het dakbeschot (geen obstakels zoals folies die de toegang verhinderen), dan hoeft geen verdere actie te worden ondernomen. Hierover dient afstemming plaats te vinden met een ecooloog.

Als er geen tot zeer weinig ruimte beschikbaar is onder de gevelpannen, of gevelpannen ontbreken, dan dienen er invliegopeningen onder de gevelpannen/daklijsten gemaakt te worden van 2,5 x 2,5 cm, met verbinding naar het dakbeschot. Er dienen dan per kopgevel vier openingen te worden gemaakt conform het ecologisch werkprotocol, d.d. 28 juli 2022, van AKTB Buro Bakker.

Wijzigingen met betrekking tot de permanente mitigatie dienen eerst ter goedkeuring overlegd te worden met het bevoegd gezag.

Monitoring permanente mitigatie kraamverblijfplaatsen gewone dwergvleermuis en verblijfplaatsen laatvlieger

De monitoring van de kraamvoorzieningen voor gewone dwergvleermuis wordt gestart in mei 2023. In 2023 worden de voorzieningen gemonitord die in 2021 en 2022 beschikbaar zijn gekomen. Dit zijn de externe kraamkasten die op verschillende locaties in de wijk zijn opgehangen en de kraamkasten die zijn ingebouwd aan de nieuwbouwlocatie Werkhorststraat en de voorzieningen die worden ingebouwd aan de Nieuwe Weg 77, 85 en Van Hogendorpstraat 24 en 36 en de Groen van Prinstererstraat 12 en 20. In 2024 t/m 2026 worden alle kraamvoorzieningen gemonitord. De monitoring vindt plaats door middel van drie ochtendbezoeken in de kraamperiode, tussen 15 mei en 15 juli. In de ochtend wordt vaak gezwermd voordat de dieren naar binnen vliegen, waardoor activiteit bij de verblijfplaats langer aanhoudt en makkelijker wordt opgemerkt. Hierbij gaan de onderzoekers zich met de fiets verplaatsen om de vereiste inzet te beperken. In 2023 wordt de monitoring uitgevoerd met vijf personen en in de jaren 2024 t/m 2026 met zes personen.

De resultaten van de monitoring worden jaarlijks gerapporteerd aan Woonservice en bevoegd gezag in september van dat jaar, middels vth@drenthe.nl onder vermelding van het zaaknummer. De bevindingen worden gedeeld binnen het netwerk van Netwerk Groene Bureaus, om bij te dragen aan de kennisopbouw over de effectiviteit van dergelijke voorzieningen.

Indien uit het onderzoek bij voorschrift 2.14 blijkt dat de spouwmuur toegankelijk is voor de laatvlieger en verblijfplaatsen van de laatvlieger in de spouwmuur niet kunnen worden uitgesloten, dienen er na afloop van de werkzaamheden inwendige duurzame en permanente zomerverblijfplaatsen voor de laatvlieger gerealiseerd te zijn in de woningen aan de Beukenstraat 2 t/m 8 (even nummers). De invulling van de te realiseren inwendige zomerverblijfplaatsen dient ter goedkeuring te worden voorgelegd aan het bevoegd gezag via vth@drenthe.nl onder vermelding van het zaaknummer. De werkzaamheden aan de woningen Beukenstraat 4 en 6 die van invloed zijn op de verblijfplaatsen van de laatvlieger, kunnen pas plaatsvinden nadat er door het bevoegd gezag goedkeuring is verleend voor de invulling van de permanente voorzieningen. Indien conform voorschrift 2.16 inwendige duurzame en permanente zomerverblijfplaatsen worden gerealiseerd, dient de functionaliteit ervan te worden gemonitord. Dit dient te worden uitgewerkt in een nader op te stellen monitoringsplan en dient ter goedkeuring te worden voorgelegd aan het bevoegd gezag via vth@drenthe.nl onder vermelding van het zaaknummer.

3.1 *Alternatievenafweging*

De renovatiewerkzaamheden zijn gebonden aan deze woningen en dus aan deze locatie. Het niet renoveren van de woningen levert onwenselijke situaties op die de leefbaarheid van de woningen zal aantasten. De gevelbetimmering is in een slechte staat wat een gevaar oplevert voor de bewoners. Daarnaast zijn de woningen slecht geïsoleerd en ervaren de bewoners tochtproblemen. Een alternatieve werkwijze om de woningen op te knappen is sloop en nieuwbouw. Ook hierbij zullen de aangetroffen verblijfplaatsen van beschermde soorten verloren gaan waardoor dit geen beter alternatief is.

Door te werken buiten de kwetsbare perioden van de aanwezige beschermde soorten en voldoende alternatieve en permante verblijfplaatsen aan te bieden wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de aanwezige beschermde soorten en worden effecten zoveel als mogelijk beperkt. Voor de ingreep bestaat geen andere bevredigende oplossing.

3.2 *Belangenafweging*

De ontheffinghouder geeft in de aanvraag aan te werken in het belang van volksgezondheid of openbare veiligheid en ter bescherming van flora of fauna, genoemd in artikel 3.3 lid 4 sub b van de Wnb. Daarnaast wordt aangegeven te werken in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats en in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten genoemd in artikel 3.8 lid 5 sub b van de Wnb.

Volksgezondheid of openbare veiligheid (of andere dwingende redenen van groot openbaar belang)

De woningen verkeren in een slechte staat en hebben last van tocht - en vochtproblemen. Vochtige woningen zijn niet comfortabel maar kunnen ook leiden tot gezondheidsklachten of bestaande gezondheidsklachten verergeren. Schimmels en huisstofmijten kunnen zorgen voor allergieën en geuroverlast. Na afloop van de werkzaamheden zullen de woningen beter geïsoleerd zijn waardoor een gezonder leefklimaat ontstaat.

De gevelbetimmering van de woningen in de Hogendorpstraat en Thorbeckelaan is in zeer slechte staat waardoor deze bij harde wind los kan komen. Dit vormt een gevaar voor de openbare veiligheid van bewoners en omwonenden.

Naast het belang van de volksgezondheid zijn er afspraken voor het verbeteren van de energieprestatie van woningen op landelijk niveau vastgesteld in een Energieconvenant (2012). Het uitgangspunt van dit convenant is dat alle woningen van woningbouwcorporaties in 2020 een

gemiddelde energielabel B hebben. Door de isolerende maatregelen wordt de uitstoot van CO₂ gereduceerd wat de negatieve impact op het klimaat beperkt. Dit heeft naast gunstige effecten op het klimaat ook een gunstig effect op het milieu en flora en fauna.

Bescherming van wilde flora en fauna

Ten behoeve van de werkzaamheden worden veel tijdelijke voorzieningen voor beschermde soorten aangeboden. Deze voorzieningen zullen ook na de werkzaamheden beschikbaar blijven voor de soorten naast de permanente voorzieningen die in de woningen worden getroffen. Dit betekent dat er meer verblijfsmogelijkheden voor de soorten worden gecreëerd.

Wij kunnen instemmen met de in de aanvraag beschreven belangen. De genoemde belangen vormen een voldoende onderbouwing om het optreden van (beperkte) negatieve effecten op de aangevraagde soorten te rechtvaardigen.

3.3 *Staat van instandhouding*

Huismus

De landelijke staat van instandhouding van de huismus is beoordeeld als matig ongunstig waar het gaat om populatie en verspreiding. Het leefgebied en toekomstperspectief van de huismus is wel gunstig (www.sovon.nl). Uit de Vogel- en Habitatrichtlijn-rapportage 2019 (Adams et al., Wageningen University & Research, 2020) blijkt dat de landelijke populatie broedparen wordt geschat op 600.000-1.000.000. De laatste jaren vertoont de populatie in Drenthe een kleine toename (www.sovon.nl).

Tijdens het nader onderzoek naar huismussen zijn in en rondom het plangebied veel huismusnesten waargenomen. De ecologen hebben daarmee geoordeeld dat de lokale populatie huismussen groot is. Als ecologische plus zijn er reeds 30 kasten geschikt voor de huismus in de directe omgeving van het plangebied opgehangen. Tevens worden de versturende werkzaamheden (aanbrengen van lateien) buiten het broedseizoen uitgevoerd bij de woningen (of direct aangrenzende woningen) waar nestplaatsen van de huismus zijn vastgesteld. Hierdoor zullen de voorgenomen werkzaamheden niet leiden tot negatieve effecten op de staat van instandhouding van de huismus.

Gierzwaluw

De landelijke staat van instandhouding van de gierzwaluw is beoordeeld als gunstig voor de aspecten verspreiding, leefgebied en toekomstperspectief. Het aspect 'populatie' is onbekend (www.sovon.nl). Uit de Vogel- en Habitatrichtlijn-rapportage 2019 (Adams et al., Wageningen University & Research, 2020) blijkt dat de landelijke populatie broedparen wordt geschat op 40.000 – 60.000. In Drenthe komt de gierzwaluw in kleine aantallen verspreid over de provincie voor. De trend van de populatie gierzwaluwen in Drenthe is eveneens onbekend (www.sovon.nl).

In het plangebied en de directe omgeving is sprake van een vrij grote populatie gierzwaluwen waarbij het plangebied een relatief groot deel van de populatie lijkt te bevatten. De reeds 30 geplaatste huismuskasten in de directe omgeving van het plangebied zijn tevens geschikt voor de gierzwaluw, waardoor de mogelijkheid wordt gecreëerd dat de populatie gierzwaluwen zich kan uitbreiden. Tevens worden de versturende werkzaamheden (aanbrengen van lateien) buiten het broedseizoen uitgevoerd bij de woningen (of direct aangrenzende woningen) waar nestplaatsen van de gierzwaluw zijn vastgesteld. Hierdoor zullen de voorgenomen werkzaamheden niet leiden tot negatieve effecten op de staat van instandhouding van de gierzwaluw.

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is in Nederland de meest algemeen voorkomende vleermuizensoort. De populatie wordt geschat op 300.000 tot 600.000 individuen (Ottenburg & Van Swaay, red., 2014). Uit Adams et. al (2019) blijkt dat het verspreidingsgebied van de gewone dwergvleermuis gunstig is, maar dat (de trend van) de staat van instandhouding onbekend is.

In en rondom het plangebied zijn veel verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuizen aangetroffen. De ecologen oordelen dan ook dat de lokale populatie groot is. Dit blijkt ook uit het feit dat er zelfs vier kraamverblijfplaatsen zijn vastgesteld, alsmede zomer- en paarverblijfplaatsen. De locatie is daarom belangrijk voor het voortbestaan van deze diersoort.

Naast de verschillende vormen van permanente mitigatie die ingezet gaan worden, zoals inbouwkasten, gevelbetimmering en dak geschikt maken c.q. houden, alsmede het behouden van de aangebrachte externe vleermuiskasten ter overbrugging van de sloop- en nieuwbouwperiode, gaat er ook monitoring ingezet worden voor de kraamvoorzieningen betreffende de gewone dwergvleermuis. Dit wordt gestart in mei 2023. In 2023 worden de voorzieningen gemonitord die in 2021 en 2022 beschikbaar zijn gekomen. Dit zijn de externe kraamkasten die op verschillende locaties in de wijk zijn opgehangen en de kraamkasten die zijn ingebouwd aan de nieuwbouwlocatie Werkhorststraat en de voorzieningen die worden ingebouwd aan de Nieuwe Weg 77, 85 en Van Hogendorpstraat 24 en 36 en de Groen van Prinstererstraat 12 en 20. In 2024 t/m 2026 worden alle kraamvoorzieningen gemonitord. De monitoring vindt plaats door middel van drie ochtendbezoeken in de kraamperiode, tussen 15 mei en 15 juli. In de ochtend wordt vaak gezwermd voordat de dieren naar binnen vliegen, waardoor activiteit bij de verblijfplaats langer aanhoudt en makkelijker wordt opgemerkt. Hierbij gaan de onderzoekers zich met de fiets verplaatsen om de vereiste inzet te beperken. In 2023 wordt de monitoring uitgevoerd met vijf personen en in de jaren 2024 t/m 2026 met zes personen. De resultaten van de monitoring worden jaarlijks gerapporteerd aan Woonservice en bevoegd gezag in september van dat jaar. De bevindingen worden gedeeld in het netwerk, om bij te dragen aan de kennisopbouw over de effectiviteit van dergelijke voorzieningen.

Door de realisatie van voldoende tijdelijke verblijfplaatsen en een overcompensatie aan verblijfplaatsen in de toekomstige situatie is de verwachting dat de gewone dwergvleermuis meer verblijfsmogelijkheden in de wijk krijgt. Daarnaast wordt de permanente mitigatie van de kraamverblijfplaatsen voor meerdere jaren gemonitord om te kijken naar de effectiviteit hiervan. Negatieve effecten op de gunstige staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis worden daarom niet verwacht.

Ruige dwergvleermuis

De ruige dwergvleermuis is in Nederland een algemeen voorkomende soort. De aantallen in de trektijd, in het najaar, worden geschat op 50.000 tot 100.000 dieren (Ottenburg & Van Swaay, red., 2014). Uit Adams et. al (2019) blijkt dat het verspreidingsgebied en leefgebied van de ruige dwergvleermuis gunstig is, maar de staat van instandhouding matig ongunstig is. De trend van de staat van instandhouding van de ruige dwergvleermuis is stabiel (Adams et al., 2019).

Over de lokale staat van instandhouding kan geen betrouwbare uitspraak worden gedaan. Er zijn tijdens het nader onderzoek echter wel diverse foeragerende ruige dwergvleermuizen waargenomen en de woningen zijn ook geschikt voor ruige dwergvleermuizen als verblijfplaats. Er wordt zoveel mogelijk buiten de kwetsbare periode van de ruige dwergvleermuis gewerkt en er worden voldoende tijdelijke en permanente verblijfplaatsen aangeboden. Negatieve effecten op de staat van instandhouding van de ruige dwergvleermuis worden daarom niet verwacht.

Laatvlieger

De Zoogdiervereniging VZZ (2007) schat de Nederlandse populatie laatvliegers van 30.000 tot 50.000 volwassen dieren in 1994, voldoende om te mogen spreken van een duurzame populatie. De Nederlandse populatie kan als één geheel beschouwd worden, omdat de soort mobiel is en verspreid door het land voorkomt (Ottburg & van Swaay, red., 2014).

Zowel de NEM-zoldertellingen als de NEM-transecttellingen laten een positieve trend zien (Zoogdiervereniging, 2017) waardoor de trend van de populatieomvang wordt beoordeeld als verbeterend. Uit de Vogel- en habitatrictlijn-rapportage 2019 (Adams et al., Wageningen University & Research, 2020) blijkt dat er onvoldoende bekend is over het verspreidings- en leefgebied. De staat van instandhouding en het toekomstperspectief zijn als matig ongunstig gekwalificeerd.

Tijdens het onderzoek zijn naast de verblijfplaatsen binnen het plangebied nog een aantal andere verblijfplaatsen van de laatvlieger waargenomen. Het aantal verblijfplaatsen is daarmee relatief groot in Veenoord.

Indien uit de inspectie bij de woningen aan de Beukenstraat 4 en 6 blijkt dat verblijfplaatsen van de laatvlieger in de spouw niet kunnen worden uitgesloten, worden de werkzaamheden zoveel mogelijk buiten de kwetsbare periode uitgevoerd of worden de verblijfplaatsen buiten de kwetsbare periode ongeschikt gemaakt. Uit het nader onderzoek blijkt dat er voldoende alternatieve locaties aanwezig zijn in de directe omgeving van het plangebied waar de individuen tijdelijk naar uit kunnen wijken. Na de werkzaamheden zijn de twee verblijfplaatsen én de spouwmuur van de woningen aan de Beukenstraat 2 en 8 (weer) toegankelijk voor de laatvlieger, waardoor er geen sprake is van een afname van verblijfsmogelijkheden in het plangebied.

Naast deze maatregelen kan monitoring ook nog verplicht gesteld worden als er permanente mitigatie voor de laatvlieger toegepast gaat worden. Indien uit het onderzoek bij voorschrift 2.14 blijkt dat de spouwmuur toegankelijk is voor de laatvlieger en verblijfplaatsen van de laatvlieger in de spouwmuur niet kunnen worden uitgesloten, dienen er na afloop van de werkzaamheden inwendige duurzame en permanente zomerverblijfplaatsen voor de laatvlieger gerealiseerd te zijn in de woningen aan de Beukenstraat 2 t/m 8 (even nummers). De invulling van de te realiseren inwendige zomerverblijfplaatsen dient ter goedkeuring te worden voorgelegd aan het bevoegd gezag via vth@drenthe.nl onder vermelding van het zaaknummer. De werkzaamheden aan de woningen Beukenstraat 4 en 6 die van invloed zijn op de verblijfplaatsen van de laatvlieger, kunnen pas plaatsvinden nadat er door het bevoegd gezag goedkeuring is verleend voor de invulling van de permanente voorzieningen. Indien conform voorschrift 2.16 inwendige duurzame en permanente zomerverblijfplaatsen worden gerealiseerd, dient de functionaliteit ervan te worden gemonitord. Dit dient te worden uitgewerkt in een nader op te stellen monitoringsplan en dient ter goedkeuring te worden voorgelegd aan het bevoegd gezag via vth@drenthe.nl onder vermelding van het zaaknummer.

Negatieve effecten op de staat van instandhouding van de laatvlieger worden daarom niet verwacht.

3.4 Cumulatieve effecten

De ontheffinghouder heeft naast de aanvraag waar deze ontheffing opziet nog twee andere aanvragen ingediend voor sloop- en nieuwbouwprojecten in Veenoord. Omdat deze plangebieden allemaal in de directe omgeving van elkaar liggen is het waarschijnlijk dat het netwerk van verblijfplaatsen voor gewone dwergvleermuizen binnen al deze gebieden ligt. De werkzaamheden tegelijkertijd uitvoeren betekend dat er in zijn geheel een grotere impact op de populatie te verwachten is dan enkel de renovatie van de woningen waar deze ontheffing op ziet. Omdat er meerdere kraamverblijven in dit gedeelte van Veenoord zijn aangetroffen en cumulatieve effecten daarmee van belang zijn, wordt de populatie gewone dwergvleermuizen gemonitord om te zien hoe deze zich gaat ontwikkelen.

3.5 *Zorgplicht en broedseizoen*

Naast de soorten waarvoor de ontheffinghouder de ontheffing heeft aangevraagd kunnen ook andere soorten worden aangetroffen tijdens de uitvoering van de werkzaamheden.

Artikel 1.11 van de Wnb gebiedt een ieder voldoende zorg in acht te nemen voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende planten en hun directe leefomgeving. Activiteiten of werkzaamheden die leiden tot negatieve effecten op gebieden of specifieke plant- of diersoorten dienen achterwege gelaten te worden, of zo uitgevoerd te worden waardoor de effecten worden beperkt of ongedaan gemaakt.

Naast de zorgplicht dient de ontheffinghouder ook rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Werkzaamheden die een negatief effect kunnen hebben op het broedsucces van vogels dienen uitgesteld te worden. Het aanbrengen van de lateien (maatregelenpakket H uit het Activiteitenplan (Buro Bakker, 28 oktober 2021)) dient daarom buiten het broedseizoen plaats te vinden bij de woningen (of direct aangrenzende woningen) waar nestplaatsen van (algemene) broedvogels aanwezig zijn. Over het algemeen wordt voor het broedseizoen van vogels een periode aangehouden van 15 maart t/m 15 juli. Echter, dit kan in de praktijk per vogelsoort en per individu verschillen. Een deskundige dient vast te stellen dat het broedseizoen voor de op het plangebied aanwezige soorten ten einde is.

4. Conclusie

Gelet op vorenstaande besluiten wij ontheffing van de Wnb te verlenen. Aan deze ontheffing zijn de voorschriften verbonden zoals vermeld in het besluit.